

بەشدارىي لى رېپىئوانىيىدا ناكەم تەقەي لى نەكرىت

رۇزا حسين

رۇزى 16ى ماركسى ئەمسال پىرىار بوو لەم شارەي لىي دەژىم لە نەروىچ رېپىئوانىيىك سازىكرىت بو يادى ھەلەبجە و پىرىارىش بوو من ووتار و قسەي بەشداربووانى رېپىئوانەكە بەزمانى نەروىجى بخوڭنمەوہ. بەلام سەرلەبەيانى ئەو رۇزە و بەرلەوہى لەمالەوہ بەرى بکەوم ھەوالى پرووداوەکانى (يان

راستتر بلىم: راپەرىنەكەي) ھەلەبجەم خوڭندەوہ و يەكسەر پىرىارى خوڭكىشانەوہ و بەشدارنەكردنم دا لەرېپىئوانەكەدا. من بەدرکاندى ئەم راستىيە ئەمەوېت دان بەوہدا بنىم كە بەلى خەلكى راپەرىوى ھەلەبجە ئەو رۇزە فىرى عەقلىكى گەورەيان كردم. ئەوان تىيانگەياندم كە ئىستا لەولاتى ئىمەدا ملھورىي حكومت گەيشتوتە ئاستىك كە ئىتر تەنھا دوو جوړ خوڭپىشاندان ھەيە: جوړىكيان تەقەي لىدەكرىت و جوړەكەي ترىشيان نا. جوړىكيان دەسەلاتىكى فاسىد ھەيە پىي قەلس دەبىت و جوړەكەي ترىش دەسەلات قەلس ناكات و بگرە ھەندىك جار بو سپىكردنەوہى پرووى دەسەلاتە و زورىي جارەكانىش دەسەلات خوڭى سازى دەدات. بەلى دوو جوړ خوڭپىشاندان، ھەر پرىك وەك ئەو دوو جوړە خوڭپىشاندانەي كە لەسەردەمى دەسەلاتى بەعسدا ھەبوون. خەلكى راپەرىوى ئەمجارەي ھەلەبجە فىرى ئەو عەقلەيان كردم كە ئىتر بەھىچ جوړىك نەچمە ئەو خوڭپىشاندانانەوہ كە تەقەي لىناكرىت.

ئەم عەقلە كەم نەبوو كە ھەلەبجە وەك پەيامىك بوى ناردىن؛ ئاخىر ماوہيەكە ھەولىكى زور لەئارادايە بو تىكەلكردنى راستىيەكان و تەلخكردنى ئەو جىاوازييەي لەئىوان ئەو دوو جوړە لە خوڭپىشانداندا ھەيە. ديارە ئەم ھەولانە لەلايەن دەسەلات و قەلەمبەدەستە دابەستەكانيانەوہ دەدرىت. ئەمە تا ئىرە كىشەيەكە بەلام زور گەورە نا. كىشەي گەورە ئەوہيە كە زورىك لەخەلكى نەيارى سەركوتگەرىيەكانى دەسەلاتىش دەرمانخواردووى ئەو دىماگوڭجىيەتەي پىاوانى حىزب بوون. زورىكمان تا ئىستاش بەو قسە ھەلەق و مەلەقانىي پىاوانى حىزب، كە لەئاكامى تىكچوونى بالانسىيان و شوڭبوونىيان بەورقە گەورەيەي خەلك لىيان دەيكەن، پىرسپارمان لا دروست دەبىت و ئىمانمان بەو راستىيە لەق دەبىت كە بەلى ئىستا لەكوردستاندا دەسەلات و بەشىكى خەلك لە دوو سەنگەرى جىاواز و دژبەيەكدا سەنگەريان گرتوہ.

ئىۋە سەيركەن ئەم ماۋەيەي دوايى چى نارەزايپەتتەيەكى خەلك تەقەي لېنەكراۋە!؟ ئەو ھەموو زىادەرۋىيەي دەسەلات بەرامبەر بە ئازادىيەكان دەيانكات، كەچى ئىمە ھەر دواي تەۋھىمكردنەكانى پياۋە فاسىدەكانى ناو دەسەلات كەۋتوۋىن و موناقتەشەي ئەۋەمانە كە ئايا خۇپپىشاندانەكان دەستيان لەپشتەۋەيە يان نا و، ئەگەرىش ھەيە كىن! بەكورتىي ئىمە گەر وا بكەين ئەۋە ھىچمان نەكردوۋە دواكەۋتنى دىماگۇچىيەتى پياۋە دىماگۇگەكانى حىزب و حكومت نەبىت. گەر واپە ئەو عەقلەي ئەمجارە ھەلەبجە ۋەك پەيامىك بۇي ناردين بۇ زۇرۇپكىمان پىۋىست بوو و ھىشتاش بەداخەۋە زۇرۇپكى ترىش ھەن كە پىۋىستيان پىيەتى.

بەراي من ئەمسال ھەلەبجە لەمىژۋوى ھەژدە سالى رابردوۋىدا جوانترىن يادكردنەۋەي بۇ شەھىدەكانى سازدا. سووتاندنى دامودەزگاكانى حكومەتتىكى فاسىد جوانترىن مەراسىمى يادكردنەۋەي ھەلەبجە بوو. زۇرۇپكى شىرتى قىديوپى و وپنەي ئەۋرۇژەم بىنى. ئاە كە چەند لە راپەرىنى نەۋەد و يەك دەچن ئەۋ دىمەنانە. چەندىش لە رووداۋى دوجەيل دەچىت ئەۋ ھىستىرايە و ئەۋ رەشېگىرىيەي دەسەلات دواي رووداۋەكە دەستى داۋەتى.

دەسەلات ئىستا خەرىكى ھەلمەتى چاوترساندى خەلكە بۇ ئەۋەي ئىتر كەس بەبى پرس و روخسەتى ئەۋان نەۋىرپت بىتە سەر جادە. لەم پىناۋەدا خۇپپىشاندان ساز دەدات و پياۋە بچوكەكانى خۇي لۇژ لۇژ بۇي ھاتوونەتە سەر جادە. چەكدارە رەزاكورسەكانى گىل گىل گەنجى بۇ دەستگىر دەكەن. خۇشيان ملهورانە ملهورانە جورئەت دەكەن باس لە سىدارەدانى ئەۋ گەنجە ئازايانە بكەن. ئەم دۇخە خۇپپىشاندانى لەجورى يەكەمى لىمان دەۋىت. خۇپپىشاندانىك كە ھەموومان تيا بەشدار بىن. خۇپپىشاندانىك كە تەقەي لىبكرت.

rozahusein@yahoo.com